

บทคัดย่อ

การศึกษา เรื่อง “ความพร้อมของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เพื่อนำไปสู่การเป็นธนาคารเพื่อการพัฒนาชนบท” มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาถึงบทบาทของ ธ.ก.ส. ในการให้ความช่วยเหลือทางการเงินในภาคการเกษตรสู่การขยายบทบาทในการให้ความช่วยเหลือทางการเงินหรือการบริหารจัดการนอกภาคการเกษตรเพื่อนำไปสู่การเป็นธนาคารเพื่อการพัฒนาชนบท และ 2) เพื่อศึกษาถึงความพร้อมภายในองค์กรของ ธ.ก.ส. เพื่อนำไปสู่การเป็นธนาคารเพื่อการพัฒนาชนบท

การศึกษานี้ได้เลือกใช้วิธีการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีพรรณนาเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) และพรรณนาจากการเก็บข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ และสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องใน ธ.ก.ส. มีผลการศึกษาดังนี้

1. ธ.ก.ส. ได้ขยายบทบาทในการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์การเกษตรในการประกอบอาชีพอื่น การพัฒนาความรู้และคุณภาพชีวิตของเกษตรกรและครอบครัวเกษตรกร และสำหรับการดำเนินการตามโครงการที่เป็นการส่งเสริม หรือสนับสนุนการประกอบเกษตรกรรม ซึ่งเป็นการดำเนินการร่วมกับผู้ประกอบการในภาคการเกษตรสู่การขยายบทบาทในการให้ความช่วยเหลือทางการเงินหรือการบริหารจัดการให้แก่บุคคลหรือนิติบุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรและการพัฒนาชนบท ทำให้ ธ.ก.ส. สามารถให้ความช่วยเหลือประชาชนระดับฐานราก ทั้งด้านการเงิน การผลิต การแปรรูป และการตลาด ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการสร้างมูลค่าเพิ่มของผลผลิตและเป็นการเพิ่มรายได้ของเกษตรกรรวมทั้งสามารถเชื่อมโยงสหกรณ์ทุกประเภทได้

2. ความพร้อมภายในองค์กรของ ธ.ก.ส. เพื่อนำไปสู่การเป็นธนาคารเพื่อการพัฒนาชนบท จากกรอบความคิดที่ได้ศึกษาใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านกฎหมาย ด้านเป้าหมายการจ่ายเงินทุน ด้านบุคลากร ด้านโครงสร้างและระบบประสานงาน และด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศพบว่า ธ.ก.ส. มีความพร้อมทั้ง 5 ด้าน เพื่อรองรับการนำไปสู่การเป็นธนาคารเพื่อการพัฒนาชนบท

2.1 ด้านกฎหมาย เนื่องจากมีพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2549 และกฎกระทรวง ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2550) ออกตามความในพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. 2509 ลงวันที่ 21 พฤษภาคม 2550 รองรับ

2.2 ด้านเป้าหมายการจ่ายเงินกู้ เนื่องจาก ธ.ก.ส. ได้กำหนดแผนงานการให้สินเชื่อนอกภาคการเกษตรไว้อย่างชัดเจนในวงเงิน 31,100 ล้านบาท หรือคิดเป็น 61.56% ของวงเงินการให้สินเชื่อภาคการเกษตรในปีบัญชี 2550 (1 เมษายน 2550 – 31 มีนาคม 2551)

2.3 ด้านบุคลากร เนื่องจากบุคลากรของ ธ.ก.ส. ได้รับการเสริมสร้างทักษะจากการฝึกอบรม และการปฏิบัติงานจริงจากการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการจากองค์การความร่วมมือทางวิชาการแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

2.4 ด้านโครงสร้างและระบบประสานงาน เนื่องจาก ธ.ก.ส. ได้ปรับโครงสร้างองค์กรให้รองรับภารกิจการให้สินเชื่อนอกภาคการเกษตร และมีระบบประสานงานระหว่างสำนักงานใหญ่ และสำนักงาน ธ.ก.ส. จังหวัด ทั้ง 75 แห่ง

2.5 ด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เนื่องจาก ธ.ก.ส. ได้นำระบบธุรกิจหลัก (Core Banking System) มาใช้ในการให้บริการลูกค้าทั้งในระบบงานเงินฝาก และระบบงานสินเชื่อ รองรับ

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านกฎหมาย ควรมีการขับเคลื่อนให้กฎกระทรวง ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2550) ออกตามความในพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. 2509 ลงวันที่ 21 พฤษภาคม 2550 มีผลใช้บังคับโดยเร็ว

2. ด้านเป้าหมายการจ่ายเงินกู้ ธ.ก.ส. ควรมีเป้าหมายการจ่ายเงินกู้ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดในการให้สินเชื่อภาคการเกษตรได้ไม่เกินร้อยละสี่สิบของเงินที่ให้ผู้กู้ในแต่ละรอบปีบัญชี และมีหนี้เงินกู้คงเหลือไม่เกินร้อยละสี่สิบของหนี้เงินกู้ทั้งหมด ณ สิ้นปีบัญชี

3. ด้านบุคลากร ธ.ก.ส. ควรถ่ายทอดทักษะพนักงานจากโครงการเรียนรู้จากการปฏิบัติงานจริง ตามโครงการเชื่อมโยงเพื่อพัฒนาระบบการให้บริการทางการเงินสำหรับลูกค้ารายย่อยที่ได้รับความช่วยเหลือทางวิชาการจากองค์การความร่วมมือทางวิชาการแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ซึ่งโครงการดังกล่าวจะเป็นจุดแข็งของ ธ.ก.ส. ต่อไป

4. ด้านโครงสร้างและระบบประสานงาน ช.ก.ศ. ควรเร่งรัดการปรับปรุงโครงสร้างให้เกิดกลุ่มงานพัฒนาชนบทในสำนักงาน ช.ก.ศ. จังหวัด 75 แห่ง และนำผลการศึกษาโครงสร้างองค์กรและโครงสร้างตำแหน่งทั้งระบบของ ช.ก.ศ. มาใช้ในการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรและโครงสร้างตำแหน่งของ ช.ก.ศ. ให้สอดคล้องและสนับสนุนภารกิจในการก้าวสู่ธนาคารเพื่อการพัฒนาชนบท

5. ด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ช.ก.ศ. ควรพิจารณาการลงทุนด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศว่ามีความสอดคล้องและจำเป็นกับการให้สินเชื่อในภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตรของธนาคารหรือไม่

ชำนาญก หอสมุด